● OTROKOM PRIJETNE IN VARNE POČITNICE

V pomoč staršem

Otroci že nestrpno pričakujejo letne počitnice. Te pa staršem pogosto povzročajo skrb in odgovornost, saj potrebuje vsak otrok varne, zdrave in dobro organizirane počitnice.

Zveza prijateljev mladine je organizatorica počitniških dejavnosti in letovanj za otroke. Letos ponuja desetdnevno letovanje ob morju v otroškem počitniškem domu v Zambratiji. Dom stoji na izredno lepem kraju z velikim ograjenim parkom ter urejenima igriščema v njem ter na travniku ob obali.

ZPM je s pomočjo namenskih sredstev SIS za otroško varstvo, proračuna občinske skupščine LJ. Moste-Polje in z udarniškim delom v precejšnji meri izboljšala bivanje v domu ter igrišča z lesenimi igrali in peskovniki, obnovljeni so dnevni prostori, v celoti so preurejene kuhinja, nova kopalnica in umivalnica, več je tudi izboljšav glede varnosti in dobrega počutja otrok.

Vsak otrok bo imel zagotovljeno kvalitetno prehrano, skrbno nadzorstvo in zdravstveno nego. Sodeloval bo lahko v različnih interesnih dejavnostih na športnem, likovnem, glasbenem in dramskem področju. V domu bo imel na razpolago knjižnico s pestro izbiro mladinske literature.

Bistveno pa je, da bo vse dni na svežem zraku, v vodi in na soncu. Pod strokovnim vodstom vaditeljev se bo izpopolnil v plavanju, oziroma se bo naučil plavati. Tako si bo v prijetni družbi in igri s sovrstniki nabral novih moči za uspešno delo v novem šolskem letu.

Cena za desetdnevno oskrbo s prevozom znaša za šolske otroke 4.350 din, za predšolske pa 3.750 din (razliko krije SIS za otroško varstvo).

RAZPORED PREDŠOLSKIH IN ŠOLSKIH IZMEN

1. predšolska izmena: od 8. – 18. junija
2. predšolska izmena: od 18. do 28. junija
3. predšolska izmena: od 28. junija – 8. julija
1. šolska izmena: od 8. do 18. julija
2. šolska izmena: od 18. do 28. julija
3. šolska izmena: od 28. julija – 7. avgusta
4. šolska izmena: od 7. – 17. avgusta
5. šolska izmena: od 17. do 27. avgusta (šolski in predšolski otroci)
4. predšolska izmena: od 27. avgusta – 6. septembra

Starši! Svojega otroka — šolarja prijavite na šoli pri socialnem delavcu oziroma razredničarki, predšolskega otroka pa v VVO.

Občinska in mestna Zveza prijateljev mladine pa organizirata med letnimi počitnicami tudi poseben program dejavnosti in varstva za otroke do vključno petega razreda osnovne šole, ki bodo tedaj v Ljubljani.

Varstvo bosta organizirali vse delovne dni – razen sobot – **od 25. junija do 31. avgusta od 6. do 16. ure.** V tem času se bodo otroci vključevali v programe, ki jih bosta pripravili skupaj z drugimi družbenimi organizacijami in društvi ter ustanovami.

Predvsem si bodo organizatorji prizadevali, da se bodo otroci čimveč igrali na svežem zraku. Zato bo varstvo organizirano v OŠ Prežihov Voranc, ki je v neposredni bližini Tivolija in kopališča. Malico bodo otroci prinašali s seboj, za topel opoldanski obrok pa bodo poskrbeli organizatorji. Starši bodo prispevali denar za otrokovo kosilo, morebitne vstopnine in vozovnice. Vzgojno delo z otroki in varstvo bo za starše brezplačno.

Starši! Prijavite svojega otroka za počitniško varstvo pri otrokovem razredniku.

MARIJA BENČINA

● KNJIŽNICA JOŽETA MAZOVCA VABI ŠOLARJE

Zanimive, prijetne in varne počitnice

Prav kmalu se bodo spet zaprla šolska vrata, zvonci, ki napovedujejo začetek in konec šolske ure, bodo utihnili, za šolarje bo napočil čas brezskrbnih počitnic, ki ga vsako leto tako težko pričakujejo. Vendar prav poletna meseca julij in avgust prinašata zlasti strašem mlajših šolarjev tudi skrbi. Kam v tem času z otrokom?

Večina osnovnih šol med počitnicami ne organizira varstva, saj pravijo, da zanj ni zanimanja. Tiste pa, ki ga kljub vsemu imajo, se ne morejo pohvaliti s prav velikim številom varovancev, čeprav zanje pripravijo (tako kot na primer na OŠ Jože Moškrič) zanimiv načrt kako preživeti dopoldan. Bolj malo je tudi krajevnih skupnosti, ki bi podobno kot krajevni skupnosti Moste in Selo organizirale med počitnicami varstvo za svoje mlade krajane. Tako se zlasti mestni otroci ta čas, ko so njihovi starši v službi, dolgočasijo v praznih stanovanjih, potikajo se po ulicah in na misel jim prihajajo razna, tudi nevarna početja. Mnogi od njih pa najbrž ne vedo, da je mogoče dopoldneve preživeti še drugače, na primer v knjižnici Jožeta Mazovca, kjer vsako leto pripravijo za šolarje zanimiv in pester počitniški program.

Tako kot med šolskim letom, lahko šolarji tudi med počitnicami na pionirskem oddelku te ustanove berejo knjige, se igrajo družabne igre ter poslušajo plošče in kasete, saj jim je na voljo posebna glasbena soba. Poleg tega pa v knjižnici pripravljajo še poseben program, tako da bodo vsi tisti šolarji, ki se bodo odzvali njihovemu povabilu, prijetno, zanimivo, v družbi sovrstnikov in pod vodstvom tovarišic — knjižničark preživeli julijske in avgustovske dopoldneve.

Šolarji se bodo zbrali v knjižnici med deveto in deseto uro dopoldne — o tem bodo še natančneje obveščeni s plakatom — nakar bodo počenjali različne zanimive stvari. Vsak dan se bo nekaj dogajalo; kaj bo to, bo odvisno tudi od vremena. Letos je knjižnica kupila barvni televizor, ki bo pripomogel, da tudi deževni dnevi ne bodo minili dolgočasno. Takrat bodo namreč gledali televizijske oddaje, namenjene šolarjem; po končani oddaji se bodo o njej pogovorili, povedali svoja zapažanja in mnenja, tovarišica pa jim jo bo pomagala osvetliti z več strani.

Dopoldneve jim bodo popestrile tudi pravljične ure. Prek njih bodo spoznali razne ljudske običaje, bogatili besedni zaklad in razvijali domišljijo. Če bo dan lep, se bodo preselili na prostorno teraso, kjer bodo risali s kredami, kiparili in rezbarili. Večkrat se bodo odpravili tudi v bližnjo okolico ali pa v mesto in spoznavali njegove znamenitosti. Kar čudno se sliši, vendar je res, da le redki otroci dobro poznajo Ljubljano, čeprav živijo v njej. Obiskali bodo tudi galerijo. Pri tem si bodo pomagali s knjigo Svetlane Makarovičeve in Kostja Gatnika »Gal v galeriji«, ki je bila napisana prav za ta namen. Večina otrok, ki prvič vidi to knjigo, kar ne more verjeti, da je te slike res mogoče videti v Ljubljani. Reševali bodo tudi nagradne literarne kvize in križanke, pa ne take iz časopisov ali revij, marveč posebej pripravljene zanje. Križanka je tako velika, da jo obesijo kar na steno in tako lahko prav vsi sodelujejo pri tej privlačni igri. Povemo naj še, da bodo obiskali tudi druge ljubljanske knjižnice, najbrž pa bodo počeli še kaj drugega, kar tu nismo našteli.

Tako bodo šolarji v knjižnici Jožeta Mazovca preživljali prijetne in varne počitniške urice. A ne samo to. Tudi spoznali in naučili se bodo marsikaj novega. In če bo vsak od teh otrok, ki bodo v poletnih dopoldnevih prihajal na ta srečanja, odnesel od njih le drobtinico novega, če bo bogatejši za izkušnjo, ki mu jo dom in šola ne moreta dati, potem bo trud vseh tistih, ki so sodelovali prvi pripravi teh počitnic, bogato poplačan.

DARJA JUVAN

Ob spomeniški zaščiti fužinskega gradu

Nekdaj so bile v strugi Ljubljanice blizu graščine brzice in otočki, kjer je na njih in na obeh bregovih stalo nekaj kovačij, usnjarna, skromna steklarna, v sami graščini pa nekaj žitnih mlinov.

Nihče točno ne ve, kdaj je nastala graščina, ve pa se, da je grad Fužine dogradil v sedanji obliki Vid Kisel leta 1557. In že leta 1579 je naprednj lastnik gradu na desnem bregu postavil prvi papirni mlin na Balkanu. V njem je mojster Pankrat izdeloval papir; bil je grajski podložnik in je moral dajati svojemu gospodu davke od vseh papirnih izdelkov. Graščak Vid Kisel je bil protestant, med reformacijo tudi župan Ljubljane in močan zagovornik tiskane slovenske besede, ki sta jo širila na slovenskem predvsem Trubar in Dalmatin.

Na Fužinah je bil papirni mlin v pogonu kakih petnajst let; prenehal je z izdelovanjem papirja okoli l. 1593. Protireformacija je nekaj let zatem pričela izkoreninjati protestantizem in njegove pridobitve. Za Kislom so bili lastniki gradu še knez Eggenberg, tržaški jezuiti in tržaški študijski fond.

Ko je bil l. 1825 grad na dražbi, ga je takrat 26-letni kranjski trgovec Fidelis Terpinc kupil zaradi vodne sile na Ljubljanici ter jo začel izkoriščati za svoje obširne industrijske načrte. Za tiste čase je bil Fidelis Terpinc izjemno podjeten gospodarstvenik, ki je osnoval številne industrijske obrate na Kranjskem. Tovarne papirja so zrasle na Vevčah, v Medvodah in Goričanah; na desnem bregu Ljubljanice je dotedanje grajščinske mline spremenil v moderni žitni mlin s 33 tečaji. Z moko je zalagal vso ljubljansko okolico in tudi Trst. Terpinc je leta 1861 na mestu, kjer je danes Pletenina, zgradil tovarno sukna in kocev. Ne bom našteval še drugih naložb v raznih krajih Slovenije, ker je že to, kar je nastalo v naši občini, tako pomembno, da smemo o Terpincu spoštljivo govoriti.

V fužinskem gradu je bila v 19. stoletju zelo poznana fužinska zbirka umetniških del. V njej so bila dela Franceta in Janeza Šubica, Pernharta, Langusa, Stroja, Kobilice in drugih. Terpinc in tudi njegova žena sta bila mecena slovenski kulturi; pri njima se je shajala večina tedanjih pomembnih Slovencev s Copom in Bleiweisom na čelu.

Po tem kratkem opisu zgodovine fužinskega gradu in njegovih prebivalcev je moč zaključiti, da ima ta grad v slovenski zgodovini kar pomembno mesto.

Ob tem se seveda postavlja vprašanje, kako gradu zagotoviti obstoj in koristno delovanje tistih, ki ga bodo upravljali. Največji uporabnik bo vsekakor še naprej Papirnica Vevče, ki bo v sedanjem obsegu ali celo v večji meri izkoriščala tudi vodno energijo Ljubljanice. Celotni južni, vzhodni in večji del severnega trakta bi kazalo nameniti malemu gospodarstvu. Temu je bil grad podrejen tudi v vsej svoji zgodovini. Zahodni in del severnega dela gradu pa naj bi uporabljali za kulturne in turistične potrebe. Okolica gradu s parkom naj bi bila namenjena za odmor in rekreacijo mogočne nove soseske ter krajevne skupnosti Nove Fužine.

Prvi korak je že napravila občinska skupščina Lj. Moste-Polje, ko je razglasila grad in grajsko okolico za kulturni spomenik in spomenik oblikovane narave. V nadaljevanju našega dela bo kazalo vsekakor najprej poskrbeti za dobro grajsko streho in primerno ograjo okoli celotnega z odlokom zaščitenega področja. Nato se bo potrebno potruditi za pridobitev zadostnega števila uporabnikov grajskih prostorov, ki bodo sposobni dati polno življenje staremu poslopju in skrbeti zanj tako, kakor zasluži s svojo prisotnostjo v zgodovini kraja in njegovih prebivalcev.

ALBIN VENGUST

● POSVET PREDSEDNIKOV IN SEKRETARJEV

Pričakovati moramo dolgotrajnejše obdobje, v katerem bo za enako življenje treba veliko več delati

Pred današnjo sejo občinske konference SZDL in jutrišnjo sejo vseh treh zborov občinske skupščine so se zbrali predsedniki in sekretarji krajevnih konferenc SZDL ter sekretarji OO ZK krajevnih skupnosti na skupnem delovnem posvetu o aktualnih nalogah v tem in prihodnjih mesecih.

Prvenstveni namen skupnega posveta je bil, da bi se v krajevnih skupnostih skupaj pripravili na sejo OK SZDL in seje zborov občinske skupščine, na katerih bodo obravnavali analizo poslovanja organizacij združenega dela v lanskem letu s kazalci le-tega v prvem četrtletju letošnjega leta, seveda pa tudi vse kasnejše aktivnosti, povezane z novonastalimi razmerami v splošni družbeni akciji ob odmrznitvi cen, zmanjšanju vseh vrst porabe, razbremenitvi gospodarstva, povečanju proizvodnje in izvoza. Predsedniki in sekretarji iz KS so se seznanili tudi z začetnimi aktivnostmi za postopke priprav in sprejemanja razvojnih načrtov za naslednje srednjeročno obdobje, seveda s poudarkom na zmanjšane možnosti razvoja in tudi zmanjšanje programov SIS družbenih kot tudi materialnih dejavnosti.

Ponovno bomo morali oceniti tudi program gradnje objektov iz III. samoprispevka, saj vse kaže, da program, kot smo ga na referendumu sprejeli, ne zdrži današnjih gospodarskih razmer. Prav tako bo treba ponovno oceniti možnosti uresničitve 10-letnega programa gradnje cest in vse druge programe v Ljubljani, občini in v sleherni krajevni skupnosti. Seveda to ne pomeni, da bo sedaj konec vseh del, vseh gradenj, vendar bo zaradi zmanjšanja sredstev večja selekcija med potrebami. To pa je tudi priložnost, da pride neuničljiva ljudska ustvarjalnost še bolj do izraza, socialistična zveza pa ji mora s še večjim posluhom odpirati vrata.

V drugem delu posveta so se dogovorili še

– da se krajevne skupnosti polno vključijo v dokončanje gradnje Poti spominov in tovarištva. To velja tudi za oddaljenejše KS;

– da se v KS, ki so pobratene v KS v pobrateni Reki, primerno, v delovnem in stabilizacijskem duhu pripravijo za sprejem gostov 30. junija;

– da krajevne skupnosti, njihovi sveti, ki še niso sprejeli in podpisali pristopnico k samoupravnemu sporazumu o oblikovanju ene komunalne skupnosti v Ljubljani, to čimprej store. Hkrati se še dogovorijo o načinu delegiranja delegatov in sprejmejo sporazum o združitvi v konferenco delegacij. Sedaj namreč se bodo tudi KS združevale v konference delegacij za komunalno skupnost. V naši občini je predlagano, da bi imele KS sedem konferenc, tozdi pa pet konferenc, skupaj torej 12 delegatskih mest;

– da bodo v *juniju potekali obiski članov* predsedstva OK SZDL po vseh krajevnih skupnostih, kjer bodo v KK SZDL pogovori o aktualnih dilemah političnega in samoupravnega organiziranja. V tem mesecu bomo sprejemali tudi smernice bodočega srednjeročnega plana.

SG

Prvi pridelek pomladi

Kljub dežju je malemu Damjanu uspelo naložiti traktorsko prikolico s prvim pridelkom letošnje kisle pomladi. Regratove lučke bo veter sicer odnesel, bodo pa kmalu češnje, pa borovnice, pa počitnice.

S. G.

● SML — UPRAVA ZA INŠPEKCIJSKE SLUŽBE

HALO! 322-061

Veterinarski inšpektorat

Varstvo živali pred kužnimi boleznimi

Občani so obvestili LD Pugled, da leži ob cesti proti Javoru poginjen srnjak. S. L. in A. T. sta ga poiskala in trofejno truplo je bilo nato zakopano na bližnjem travniku.

O poginuli živali pa nista obvestila veterinarske službe, da bi le-ta ugotovila vzrok pogina, ker je območje okuženo s steklino. Iztok Stanovnik, član LD Pugled, je opozoril S. L. ki je že hotel trofejo preparirati, da jo odda v preiskavo. In res: bilo je ugotovljeno, da je bil srnjak okužen s steklino. S. L. ki je prišel v neposreden stik z okuženo živaljo z golimi rokami, je bil napoten na zavod za socialno medicino, ki je bil o zadevi tudi obveščen.

●

Zavod za socialno medicino in higieno, antirabična ambulanta, je v aprilu prijavila 16 primerov, ki so živali ugriznile človeka. Pri identifikaciji živali, ki so poškodovale človeka, je bilo ugotovljeno, da so bile vse živali v letu 1983 cepljene proti steklini — razen v enem primeru mačka. Za vse živali je odrejeno 10-dnevno veterinarsko nadzorstvo s tremi diagnostičnimi pregledi pri pooblaščenih veterinarskih zavodih.

Kmetijski inšpektorat

Skupščina občine Ljubljana Moste-Polje še ni sprejela sklepa o uskladitvi družbenega plana z zakonom o spreminjanju namembnosti kmetijskih zemljišč, kar namerava storiti v kratkem. Kategorizacija kmetijskih in drugih zemljišč je sedaj v pregledu in dopolnitvi na ljubljanski biotehnični fakulteti, ki je proceduralno določena za tovrstne posege.

Kljub temu je kmetijska inšpekcija obravnavala osemdeset lokacijskih dovoljenj tako s področja družbenega kot zasebnega sektorja za obdobje od 1. 1. 1983 do 30. 3. 1984. Od tega je bilo petnajst lokacijskih dovoljenj izdanih za družbene gradnje, za komunalne naprave pod površino in za zidavo nekaterih nujnih objektov splošnega družbenega pomena, ki sicer segajo v I. in II. kategorijo kmetijskih zemljišč (I. območje) in v nekaj primerih obsegajo tudi nad 2000 m² površine. To je po dopisu republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki je preciziral te gradnje, prekoračitev določil.

V preostalih primerih so bila izdana lokacijska dovoljenja za legalizacijo stanovanjskih in počitniških hiš v zazidljivih otokih ali strnjenem naselju.

Tri soglasja so izdana na podlagi posebne odločbe IS SO Ljubljana Moste-Polje.